

Det grønne nationalregnskab og Danmarks grønne BNP

Præsentation for Folketingets
Miljø- og Fødevareudvalg den
26. april 2017

Professor Peter Birch Sørensen
Økonomisk Institut
Københavns Universitet

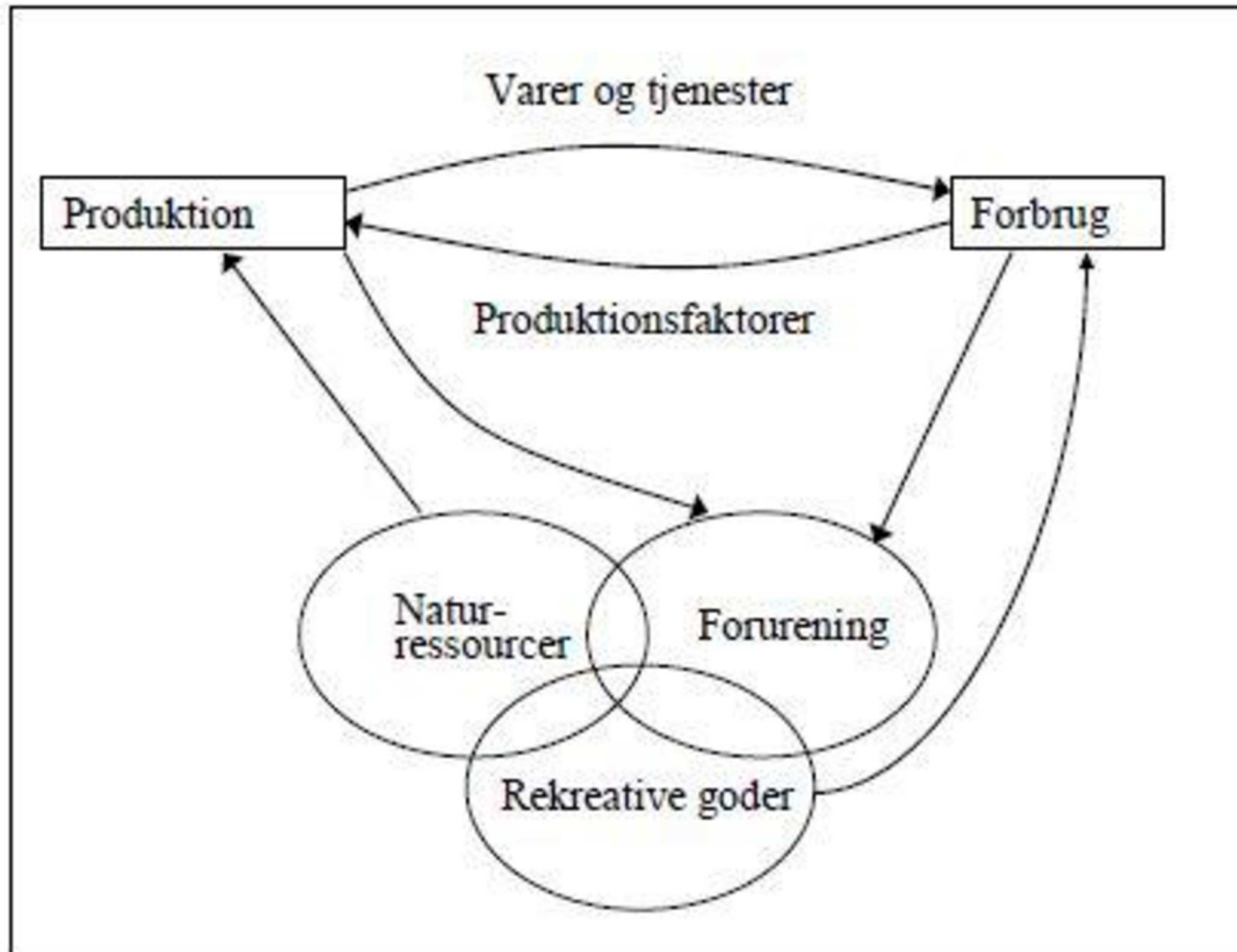
UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Dagsorden

- Samspillet mellem økonomi og miljø
- Det traditionelle BNP og det grønne BNP: Hvad er sammenhængen?
- Principper for beregning af det grønne BNP
- Et forskningsprojekt om måling af Danmarks grønne BNP og udvikling af en fælles analyseramme for økonomisk politik og miljøpolitik

Samspillet mellem økonomi og miljø

Det traditionelle BNP...

- ... måler værdien af den produktion, der omsættes i private markeder, plus værdien af den ikke-markedsmæssige produktion, der foregår i den offentlige sektor
- Det traditionelle BNP er en nyttig indikator for den økonomiske aktivitet, bl.a. fordi der er en tæt sammenhæng mellem udviklingen i BNP og udviklingen i
 - Befolkningens realindkomster
 - Den samlede beskæftigelse og ledighed
- Derfor skal vi ikke skrotte det traditionelle BNP, men *supplere* det med andre mål såsom det grønne BNP

Det grønne BNP

- *Udgangspunkt:* Økonomi handler om forvaltning af knappe ressourcer
- Det traditionelle BNP indregner kun produktion og forbrug af knappe ressourcer, som prissættes i markedet, men ikke de knappe miljøgoder, der ikke omsættes i markeder
- Det grønne BNP indregner omkostningerne ved forbrug af ikke-markedsomsatte miljøgoder (nedslidning af miljøet) og værdien af en eventuel tilvækst i "naturkapitalen" (fx værdien af etablering af nye rekreative arealer eller en forbedring af luft- og vandkvaliteten)
- Det grønne BNP er dermed en bedre indikator for, om vi som samfund fører en fornuftig husholdning med vores knappe ressourcer, inklusive miljøgoder

Hvordan beregner vi det grønne BNP?

- Udgangspunktet er det traditionelle BNP og dermed det traditionelle nationalregnskab
- Derefter foretages en række korrektioner for miljøeffekter som fx
 - Værdien af ændringer i beholdningerne af udtømmelige ressourcer
 - Værdien af ændringer i beholdningerne af fornybare ressourcer
 - Omkostningerne ved forskellige typer af forurening
 - Værdien af forbrug af miljøgoder, som ikke omsættes i markedet
- NB: Alle disse korrektioner kræver data for de fysiske beholdninger og strømme af naturressourcer, udledninger af forurenende stoffer m.m. Disse data kommer fra det grønne nationalregnskab

Hvordan værdisætter vi miljøgoder?

To mulige tilgange:

- Måling af befolkningens villighed til at betale for miljøgoder
 - Afslørede præferencer (husprismetoden, rejseomkostningsmetoden, afholdelse af afværggeomkostninger m.m.)
 - Spørgeundersøgelser
- Måling af (marginale) omkostninger ved opfyldelse af (politisk) givne miljømålsætninger
- NB: Hvis miljøpolitikken er "optimal", vil de to metoder give samme resultat

Det grønne BNP og bæredygtig udvikling

- Bæredygtig udvikling: Nutidens velfærd må ikke opnås på bekostning af fremtidige generationers velfærd

Et vigtigt resultat i den miljøøkonomiske litteratur:

- Hvis befolkningens velfærd både afhænger af adgangen til miljøgoder (miljøkvaliteten) og traditionelle goder, vil udviklingen være bæredygtig, hvis det grønne BNP er stigende, og vice versa.

Naturkapitalen

- Et stærkere bæredygtighedskrav: "Naturkapitalen" (beholdningen af miljøgoder) må ikke formindskes over tid

Bemærk:

- Som led i opgørelsen af det grønne BNP opgøres de forskellige former for naturkapital i fysiske mængder og i værdier
- Det giver mulighed for at tjekke, om det stærke bæredygtighedskrav er opfyldt

To sammenhængende forskningsprojekter med basis i det grønne nationalregnskab

På Københavns Universitet er med støtte fra KR Fondet og Carlsberg Fondet igangsat to samfundsvidenskabelige forskningsprojekter:

- En opgørelse af Danmarks grønne BNP
- Udvikling af en miljøøkonomisk model for dansk økonomi

Projektet om et grønt BNP for Danmark

Formål:

- Kortlægning af metodegrundlag og databehov ved opgørelsen af et grønt BNP
- Opstilling af en tidsserie for udviklingen i Danmarks grønne BNP
- Opstilling af et regnskab for Danmarks naturkapital og udviklingen heri

Samarbejdspartner: Danmarks Statistik (Det grønne nationalregnskab)

Projektet om en miljøøkonomisk model for dansk økonomi

Formål: Udvikling af et analyseredskab, der kan bruges til en sammenhængende og konsistent vurdering af

- Miljøeffekter af den økonomiske politik
- Samfundsøkonomiske effekter af miljø-, energi- og klimapolitik

Projektet om en miljøøkonomisk model for dansk økonomi

- **Udgangspunkt:** REFORM-modellen som også danner udgangspunkt for Finansministeriets arbejde med en ny model for dansk økonomi
- Modellen skal bl.a. udbygges med en mere detaljeret beskrivelse af
 - Energisektoren
 - Transportsektoren
 - Landbruget
 - Affaldssektoren
 - Emissionskoefficienter for alle væsentlige forurenende stoffer
- **Samarbejdspartnere:** Finansministeriet, Miljø- og Fødevarerministeriet, Danmarks Statistik (Det grønne nationalregnskab), De Økonomiske Råd, Klimarådet

Betydningen af det grønne nationalregnskab

- Datagrundlaget for begge projekter vil primært være nationalregnskabet, herunder det grønne nationalregnskab
- En videreførelse og videreudvikling af det grønne nationalregnskab er afgørende for mulighederne for en sammenhængende og konsistent vurdering af miljøeffekter af den økonomiske udvikling og politik og af de samfundsøkonomiske effekter af miljø-, energi- og klimapolitik